

Lieta C-62/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 2. februāris

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 19. novembris

Prasītāja un kasācijas sūdzības iesniedzēja:

Leinfelder Uhren München GmbH & Co. KG

Atbildētāji un atbildētāji kasācijas tiesvedībā:

E. Leinfelder GmbH

TL

SW

WL

Pamatlietas priekšmets

Piespriešanas prasība un prasība par fakta konstatēšanu; interese celt prasību; Savienības tiesību akti preču zīmju jomā; pieteikums par Eiropas Savienības preču zīmju atcelšanu; neizmantošana; līgumiska vienošanās neiesniegt pieteikumu par atcelšanu (vienošanās par neapstrīdēšanu)

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

LESD 267. pants; Savienības tiesību aktos preču zīmju jomā ietvertu noteikumu interpretācija; pieteikums par atcelšanu; vienošanās par neapstrīdēšanu spēkā esamība un piemērojamība

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Regulas Nr. 207/2009 56. panta 1. punkta a) apakšpunktā un Regulas 2017/1001 63. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais, ka pieteikumu atcelt Eiropas Savienības preču zīmi tās neizmantošanas dēļ var iesniegt jebkura fiziska vai juridiska persona vai arī interešu pārstāvībai izveidota grupa vai organizācija, kas savā vārdā var iesniegt prasību tiesā, padara par spēkā neesošu trešās personas līgumu, kurā tā ir apliecinājusi Eiropas Savienības preču zīmes īpašniekam, ka neiesniegs Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojam pieteikumu par šīs Eiropas Savienības preču zīmes atcelšanu tās neizmantošanas dēļ?
- 2) Vai Regulas Nr. 207/2009 56. panta 1. punkta a) apakšpunktā un Regulas 2017/1001 63. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais, ka pieteikumu atcelt Eiropas Savienības preču zīmi tās neizmantošanas dēļ var iesniegt jebkura fiziska vai juridiska persona vai arī interešu pārstāvībai izveidota grupa vai organizācija, kas savā vārdā var iesniegt prasību tiesā, rada tādas sekas, ka dalībvalsts tiesas galīgs spriedums, ar kuru atbildētājam ir uzdots atsaukt viņa vai viņa pilnvarotas personas iesniegtu pieteikumu par Eiropas Savienības preču zīmes atcelšanu tās neizmantošanas dēļ, nav jāņem vērā atcelšanas procesā Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojā un Savienības tiesās?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Regulas (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi 56. panta 1. punkta a) apakšpunkts

Regulas (ES) 2017/1001 par Eiropas Savienības preču zīmi 63. panta 1. punkta a) apakšpunkts

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *E. Leinfelder GmbH* (turpmāk tekstā – “pirmā atbildētāja”) ir uzņēmums, kas darbojas rotaslietu tirdzniecības un ražošanas jomā. TL, SW un WL (turpmāk tekstā – “otrais, trešais un ceturtais atbildētājs”) ir fiziskas personas un pirmās atbildētājas akcionāri, kā arī izpilddirektori.
- 2 Nolūkā turpināt pirmās atbildētājas pulksteņu biznesu 2010. gadā tika izveidota komandītsabiedrība *Leinfelder Uhren München GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā – “prasītāja”). Otrais, trešais un ceturtais atbildētājs kopā ieguva 1 % komandītsabiedrības daļas, privāts investors ieguva 99 % komandītsabiedrības daļas.
- 3 Prasītājas dibināšanas procesā tika noslēgti dažādi līgumi.

- 4 Īpaši jāuzsver, ka pirmā atbildētāja pārdeva prasītājai Vācijas vārdisku preču zīmi “Leinfelder” attiecībā uz 18. klasē ietilpstošajām precēm, konkrēti – pulksteņiem un pulksteņu piederumiem (līgums par preču zīmes daļēju nodošanu). Attiecīgajā līgumā bija ietverta šāda klauzula: “Pārdevējs apņemas, ka pats neapstrīdēs preču zīmes daļu un neatbalstīs trešās personas preču zīmes daļas apstrīdēšanā”.
- 5 Pirmā atbildētāja turklāt prasītājai pārdeva dažādus aktīvus, tostarp, “nemateriālos aktīvus, kas ietilpst “Leinfelder” pulksteņu biznesā, [...] ieskaitot [...] rūpnieciskā īpašuma tiesības” (aktīvu pārdošanas līgums), un ar diviem līgumiem bez atlīdzības piešķīra prasītājai tiesības lietot nosaukumu “Leinfelder” kā prasītājas uzņēmuma sastāvdaļu (uzņēmumu licences līgumi).
- 6 Līdzīgi kā līgumā par preču zīmes daļēju nodošanu arī 2. punktā minētajos līgumos bija attiecīgi iekļautas klauzulas, kurās pirmā atbildētāja apņēmas neapstrīdēt attiecīgajā līgumā atrunātās tiesības (turpmāk tekstā – “vienošanās par neapstrīdēšanu”).
- 7 2011. gadā uz prasītājas vārda tika reģistrēta Eiropas Savienības grafiska preču zīme Nr. 009808205 “Leinfelder Meridian” attiecībā uz 14. un 18. klasē ietilpstošajām precēm, tostarp, rotaslietām un pulksteņiem. Prasītājai attiecībā uz 18. klasē ietilpstošajām precēm (pulksteņi un pulksteņu piederumi) piederēja arī Eiropas Savienības vārdiska preču zīme Nr. 013975461 “Leinfelder” un Eiropas Savienības grafiska preču zīme Nr. 013975453 “EL”, kuras attiecīgi bija izveidojušās pirmās atbildētājas preču zīmju daļējas nodošanas rezultātā (turpmāk tekstā visas trīs preču zīmes kopā – “attiecīgās Eiropas Savienības preču zīmes”).
- 8 2016. gada 10. augustā advokāts XQ iesniedza *EUIPO* pieteikumus par prasītājai piederošo attiecīgo Eiropas Savienības preču zīmju atcelšanu to neizmantošanas dēļ. Iepriekš otrais, trešais un ceturtais atbildētājs bija paziņojuši, ka viņi lauž prasītājas sabiedrības dibināšanas līgumu un iesniedz pieteikumus anulēt tai piederošās “Leinfelder” preču zīmes.
- 9 Prasītāja cēla prasību *Landgericht* [apgabaltiesā] un lūdza, pirmkārt, piespriest pirmajai atbildētājai, otrajam, trešajam un ceturtajam atbildētājam likt advokātam XQ atsaukt *EUIPO* iesniegtos pieteikumus par preču zīmju atcelšanu (turpmāk tekstā – “piespriešanas prasījums”), un, otrkārt, konstatēt, ka pirmajai atbildētājai, otrajam, trešajam un ceturtajam atbildētājam ir solidāri jāatlīdzina prasītājai zaudējumi, kas tai radušies un vēl radīsies pieteikumu par preču zīmju atcelšanu dēļ (turpmāk tekstā – “prasījums konstatēt faktu”).
- 10 *Landgericht* prasību noraidīja kā nepamatotu. Prasītājas iesniegtā apelācijas sūdzība tika noraidīta.
- 11 Iesniedzot kasācijas sūdzību, prasītāja uztur savus prasījumus. Atbildētāji lūdz noraidīt kasācijas sūdzību.

Apelācijas tiesas un pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 12 Apelācijas tiesa ir uzskatījusi prasītājas piespriešanas prasījumu par nepieņemamu intereses celt prasību neesamības dēļ. Saskaņā ar Eiropas Savienības Vispārējās tiesas judikatūru (spriedums, 2017. gada 16. novembris, T-419/16, *Carrera Brands/EUIPO* [*Carrera*]) (turpmāk tekstā – “*Carrera* spriedums”) valsts tiesa nevarot izdot rīkojumu atsaukt *EUIPO* iesniegtu pieteikumu par Eiropas Savienības preču zīmes atcelšanu. Ņemot vērā, ka, lai iesniegtu pieteikumu par atcelšanu, neesot vajadzīga interese celt prasību, vienošanās par neapstrīdēšanu nevarot ietekmēt šāda pieteikuma pieņemamību. Tādēļ vienošanās par neapstrīdēšanu – pieņemot, ka tā ir spēkā esoša un skar attiecīgās preču zīmes – neesot jāņem vērā un prasība par tās atsaukšanu neesot iespējama.
- 13 Apelācijas tiesa uzskatīja, ka arī prasītājas izvirzītais prasījums konstatēt faktu katrā ziņā ir nepamatots. Vērā neņemamas vienošanās par neapstrīdēšanu pārkāpums *a priori* nevar noteikt pienākumu atlīdzināt zaudējumus, jo tas faktiski esot pielīdzināms tiesību sistēmā neatļautas prasības aplinkus izpildei. Nepastāvot arī pieteikuma par atcelšanu cēloņsakarība zaudējumu kontekstā.
- 14 Prasītāja apgalvo, ka vienošanās par neapstrīdēšanu kā vienošanās, kas balstīta uz gribas autonomijas principu, ietverot atteikšanos iesniegt pieteikumu par anulēšanu. Pieteikuma iesniedzēja rīcības brīvība, kurš varot izlemt, vai viņš iesniedz vai vēlāk atsauc pieteikumu par atcelšanu, liecinot, ka šādām tiesībām esot jābūt pieņemamām arī līgumiskas vienošanās gadījumā. Pamatlietā neesot piemērojams *Carrera* spriedums. Prasība neesot par tiesas rīkojuma izdošanu atsaukt *EUIPO* iesniegtus pieteikumus par atcelšanu, bet gan par to, lai atbildētājiem piesprieztu rīkoties atbilstoši līgumsaistībām. Tajā nav saskatāma nepieņemama iejaukšanās atcelšanas procesā, jo minētais atbilstot rīcības brīvības principam, ka pieteikuma iesniedzējs jebkurā laikā var atsaukt savu pieteikumu. Turpretim lietā, kas ir *Carrera* sprieduma pamatā, vienošanās par neapstrīdēšanu arguments esot izvirzīts tieši procesā, kas norisinājās *EUIPO*, ar mērķi apšaubīt interesi iesniegt pieteikumu par atcelšanu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 15 Lai kasācijas sūdzību varētu apmierināt, ir būtiski, vai prasītājas piespriešanas prasījuma kontekstā eksistē interese celt prasību. Šādas intereses celt prasību nav, ja prasītāja tādu iemeslu dēļ, kas izriet no Savienības tiesību aktiem preču zīmju jomā, ar savu prasību atcelšanas procesā *EUIPO* vai Savienības tiesās nekādā ziņā nevar panākt sev labvēlīgu iznākumu. Tā tas, pirmkārt, ir tādā gadījumā, ja līgumiska vienošanās, ar kuru kāda persona attiecībā pret Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieku apņemas neiesniegt *EUIPO* pieteikumu par atcelšanu neizmantošanas dēļ, principā nav saderīga ar Savienības tiesību aktiem preču zīmju jomā. Otrkārt, intereses celt prasību nav, ja galīgs spriedums, ar kuru ir apmierināts piespriešanas prasījums, nebūtu jāņem vērā atcelšanas procesā *EUIPO* vai Savienības tiesās.

- 16 Par pirmo prejudiciālo jautājumu: Prasītājas piespriešanas prasījuma kontekstā neeksistē interese celt prasību, ja pirmā atbildētāja, otrais, trešais un ceturtais atbildētājs jau sākotnēji nevarēja uzņemties spēkā esošas saistības neapstrīdēt attiecīgās Eiropas Savienības preču zīmes to neizmantošanas dēļ. Šajā sakarā rodas jautājums, vai fakts, ka pieteikumu par atcelšanu var iesniegt jebkura fiziska vai juridiska persona vai arī interešu pārstāvībai izveidota grupa vai organizācija, kas savā vārdā var iesniegt prasību tiesā (Regulas Nr. 207/2009 56. panta 1. punkta a) apakšpunkts un attiecīgi Regulas 2017/1001 63. panta 1. punkta a) apakšpunkts), nozīmē, ka līgumiska vienošanās, ar kuru kāda persona attiecībā pret Eiropas Savienības preču zīmes īpašnieku apņemas neiesniegt šādu pieteikumu, nav spēkā.
- 17 Iesniedzējtiesas palāta uzskata, ka tādām vienošanās par neapstrīdēšanu, kurās nav neparedzēta iespēja iesniegt pieteikumu atcelt Eiropas Savienības preču zīmi neizmantošanas dēļ, jābūt pieņemamām un spēkā esošām, ja tās konkrētā gadījumā nepārkāpj tiesību aktus aizliegtu vienošanos jomā.
- 18 Atbilstoši valdošajam viedoklim judikatūrā un doktrīnā par Vācijas preču zīmju tiesību aktos paredzētajiem anulēšanas nosacījumiem, kuri pamatā ir identiski Regulā par Eiropas Savienības preču zīmi paredzētajiem nosacījumiem, vienošanās par neapstrīdēšanu principā nepārkāpj tiesību aktus preču zīmju jomā. Iesniedzējtiesas palāta piekrīt šim viedoklim. Tiesību akti preču zīmju jomā paredz pušu aktīvu iesaistīšanos izmantošanas pienākuma īstenošanā. Ņemot vērā, ka no attiecīgajiem tiesiskajiem regulējumiem neizriet obligāts aizliegums reģistrā atstāt preču zīmes, kas nav izmantotas tiesības saglabājošā veidā, principā jābūt iespējai noslēgt uz gribas autonomijas principu balstītu vienošanos par prasības celšanu saistībā ar preču zīmes neizmantošanu.
- 19 No atbildes uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir atkarīga arī prasītājas prasījuma konstatēt faktu pamatotība. Pirmajai atbildētājai, otrajam, trešajam un ceturtajam atbildētājam pienākums atlīdzināt zaudējumus sakarā ar viņu pieteikumiem atcelt attiecīgās Eiropas Savienības preču zīmes var rasties tikai tādā gadījumā, ja attiecīgā vienošanās par neapstrīdēšanu ir saderīga ar Savienības tiesību aktiem preču zīmju jomā.
- 20 Par otro prejudiciālo jautājumu: Arī tad, ja vienošanās par neapstrīdēšanu ir saderīga ar Savienības tiesību aktiem preču zīmju jomā, prasītājas pieprasīšanas prasījuma kontekstā neeksistē interese celt prasību, ja prasītāja nekādā gadījumā nevar panākt sev labvēlīgu iznākumu tādu iemeslu dēļ, kas izriet no Savienības tiesībās paredzētā atcelšanas procesa. Šajā sakarā rodas jautājums, vai Regulas Nr. 207/2009 56. panta 1. punkta a) apakšpunktā un Regulas 2017/1001 63. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais, ka pieteikumu atcelt Eiropas Savienības preču zīmi tās neizmantošanas dēļ var iesniegt jebkura fiziska vai juridiska persona vai arī interešu pārstāvībai izveidota grupa vai organizācija, kas savā vārdā var iesniegt prasību tiesā, nozīmē, ka galīgs spriedums, ar kuru ir apmierināts piespriešanas prasījums, nav jāņem vērā atcelšanas procesā *EUIPO* vai Savienības tiesās.

- 21 Iesniedzējtiesas palāta principā piekrīt prasītājas viedoklim, ka *Carrera* spriedums attiecas uz citu situāciju, kas atšķiras no situācijas izskatāmajā lietā.
- 22 Iesniedzējtiesas palāta uzskata, ka dalībvalsts galīgs spriedums būtu jāņem vērā atcelšanas procesā, kas norisinās atbilstoši Savienības tiesību aktiem. Fakts, ka saskaņā ar Savienības tiesību aktiem preču zīmju jomā pieteikumu par atcelšanu neizmantošanas dēļ var iesniegt jebkura fiziska vai juridiska persona vai arī interešu pārstāvībai izveidota grupa vai organizācija, kas savā vārdā var iesniegt prasību tiesā, neizslēdz iespēju, ka konkrētajā individuālajā gadījumā pieteikuma iesniegšana var būt nelikumīga citu iemeslu dēļ, piemēram, līgumiskas vienošanās pārkāpuma dēļ. Neko nemaina tas, ka pieteikumu par atcelšanu jebkurā laikā varētu celt citas personas. Tā kā laikposmi, par kuriem ir jāpierāda preču zīmju izmantošana tiesības saglabājošā veidā, atbilstoši Regulas Nr. 207/2009 51. panta 1. punkta a) apakšpunktam un Regulas 2017/1001 58. panta 1. punkta a) apakšpunktam ir atkarīgi (arī) no datuma, kad ir iesniegts pieteikums par atcelšanu, nevar izslēgt, ka, atsaucot pieteikumu par atcelšanu, preču zīmes īpašniekam rodas labvēlīgāka situācija pat tādā gadījumā, ja uzreiz pēc tam tiek iesniegts jauns pieteikums par atcelšanu vai tāds jau atrodas izskatīšanas procesā.
- 23 Turklāt atcelšanas procesu, kas norisinās atbilstoši Savienības tiesību aktiem, nelabvēlīgi neietekmē tas, ka vienošanās par neapstrīdēšanu piemērojami – kā izskatāmajā lietā – precīzē dalībvalstu tiesas. Izskatāmā lieta no situācijas *Carrera* spriedumā, par ko lēma Vispārējā tiesa, atšķiras ar to, ka tajā vienošanās par neapstrīdēšanu arguments tika izvirzīts tieši atcelšanas procesā.